

สรุปผลการสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ง.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

1. ความเป็นมา

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือเรียกโดยย่อว่า สำนักงาน ป.ป.ง. เป็นส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระและเป็นกลาง โดยใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ เนื่องจากสำนักงาน ป.ป.ง. เป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่มุ่งป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งผลให้การปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ง. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ การได้รับความร่วมมือการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ (Public Sector) ภาคเอกชน (Private Sector) รวมถึงภาคประชาชนหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ (Civil Society) การที่สำนักงาน ป.ป.ง. จะได้รับการสนับสนุนหรือได้รับความร่วมมือดังกล่าวจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค สุจริต มีกฎเกณฑ์ กติกาที่จะทำให้เกิดความโปร่งใส ซื่อสัตย์ รวมถึงมีผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพ ตรวจสอบได้ จนเป็นที่เชื่อมั่นและยอมรับของสังคม เพราะหากระดับความเชื่อมั่นในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสำนักงาน ป.ป.ง. อยู่ในระดับสูง สำนักงาน ป.ป.ง. ย่อมได้รับความไว้วางใจจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลต่อการได้รับความร่วมมือ การประสานงาน การร่วมปฏิบัติงาน รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ในขณะที่ความเชื่อมั่นอยู่ในระดับต่ำย่อมส่งผลกระทบต่อในทางตรงกันข้ามทำให้สำนักงาน ป.ป.ง. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่เท่าที่ควร ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงาน ป.ป.ง. ได้ให้บริการแก่ประชาชน ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านการให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา รับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ รับแจ้งข้อมูลข่าวสาร หรือเบาะแส รับและส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ดังนั้น เพื่อเป็นการประเมินการรับรู้และเข้าใจรวมถึงภาพลักษณ์ของสำนักงาน ป.ป.ง. ประกอบกับแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี (พ.ศ. 2555 - 2559) และแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) สำนักงาน ป.ป.ง. ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงยุทธศาสตร์ ให้มีการสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ง. จึงเห็นควรมีการสำรวจระดับความเชื่อมั่นของประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ง. เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ง. ให้มีความโปร่งใส สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นต่อไป

2. จุดมุ่งหมายของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง.

2.2 เพื่อรับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ขอบเขตการสำรวจข้อมูล

ด้านประชากร

3.1 ประชาชนที่อาศัยในภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคตะวันออก

3.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติด้าน AML/CFT จำนวน 37 หน่วยงาน ประกอบด้วย

- หน่วยงานด้านนโยบายและการกำกับดูแลมาตรการด้าน AML/CFT จำนวน 8 หน่วยงาน ได้แก่

- (1) ศาลยุติธรรม (ศาลแพ่ง)
- (2) สำนักงานอัยการสูงสุด
- (3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (4) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (อาญาฐานฟอกเงิน)
- (5) สำนักงาน ป.ป.ช.
- (6) สำนักงาน ป.ป.ท.
- (7) สำนักงาน ป.ป.ส.
- (8) กรมศุลกากร

- หน่วยงานหลักด้านการกำกับดูแล FI, DNFBPs และ NPO จำนวน 10 หน่วยงาน ได้แก่

- (1) ธนาคารแห่งประเทศไทย
- (2) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (3) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
- (4) กรมส่งเสริมสหกรณ์
- (5) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- (6) กรมการปกครอง
- (7) กรมการจัดหางาน
- (8) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- (9) สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์
- (10) สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์

- หน่วยข่าวและหน่วยงานด้านความมั่นคง จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่

- (1) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
- (2) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.)
- (3) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

- หน่วยสนับสนุนอื่นๆ จำนวน 2 หน่วยงาน ได้แก่
 - (1) กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
 - (2) กรมองค์การระหว่างประเทศ
- หน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคามผิดมูลฐาน จำนวน 14 หน่วยงาน ได้แก่
 - (1) กระทรวงการคลัง
 - (2) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - (3) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
 - (4) กรมทรัพย์สินทางปัญญา
 - (5) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - (6) กระทรวงสาธารณสุข
 - (7) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - (8) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
 - (9) กรมทรัพยากรธรณี
 - (10) กรมป่าไม้
 - (11) กรมประมง
 - (12) สำนักงานปฏิรูปที่ดิน
 - (13) กระทรวงกลาโหม
 - (14) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง)

ด้านเนื้อหา

- ศึกษาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. ในภารกิจหลักตามกฎหมาย
- ศึกษาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. ตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วย หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักคุณธรรม (Ethics) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) และหลักความคุ้มค่า (Value for Money)

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเชื่อมั่น หมายถึง ความเชื่อถือ ความไว้วางใจและการยอมรับต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปง. ในด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการพื้นฐาน 6 ประการ ที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต

หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องได้

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม รับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้รับทราบผลการสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. เพื่อเป็นข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

6. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

6.1 แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่น

ความเชื่อมั่น ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Trust หมายถึง ความเชื่อถือ ความเชื่อใจ ความไว้วางใจ ความมั่นใจ (วิทย์ เทียงบูรณธรรม, 2541, หน้า 971) ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของความเชื่อมั่นไว้หลายราย ดังนี้

ธีรภาพ วัฒนวิจารณ์ (2545, หน้า 127-128) ให้ความหมายความเชื่อมั่นว่าเป็นสิ่งที่อยู่ในตัว โดยจะทำหน้าที่ในการกำกับความคิดและความรู้สึกในปัญหาต่าง ๆ และจะแสดงออกมาในลักษณะของพฤติกรรมที่ปรากฏต่อบุคคลภายนอกซึ่งก็คือบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ความเชื่อมั่นไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในตัวเอง แต่รวมถึงความเชื่อมั่นในผู้อื่นด้วย

ปัญญาภรณ์ ศรีกุลชา (2553, หน้า 30) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่น ดังนี้

Whitney (1996) ความเชื่อมั่น คือ ความมั่นใจในความซื่อสัตย์ ความน่าเชื่อถือ และความยุติธรรมในบุคคลหรือสิ่งใด ๆ

Rotter (1967) ความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือ เป็นความคาดหวังส่วนบุคคลที่คาดหวังต่อบุคคลอื่นว่าสามารถไว้วางใจหรือเชื่อถือได้

Altman & Taylor (1973) เห็นว่าความมั่นใจเป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อมั่น ซึ่งเป็นผลมาจากความเชื่อที่มีต่อองค์กรว่า องค์กรนั้นเป็นองค์กรที่น่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์ หรือมีคุณธรรมสูง จะประกอบด้วยบริการบริการที่มีคุณภาพ มีความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ ให้ความช่วยเหลือ

Kitchen, Joanne, Tau Li and Graham (1999) เห็นว่า ความเชื่อมั่นเป็นความรู้สึกมั่นใจและเชื่อใจว่าอีกฝ่ายจะทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อบรรลุประสิทธิผลที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

อาจพอสรุปได้ว่าความเชื่อมั่นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ซึ่งเป็นผลที่มาจากประสบการณ์ที่ได้รับไม่ว่าจะเป็นจากบุคคลหรือองค์กร ในด้านต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ยุติธรรม ความสามารถในการบริหารจัดการ ความรับผิดชอบต่อสังคม อันอาจกล่าวได้ว่าเป็นความคาดหวังในทางบวกที่มีต่อบุคคลหรือองค์กร

6.2 ความสำคัญของความเชื่อมั่น

ความเชื่อมั่นหรืออาจเรียกว่าความเชื่อถือว่าไว้วางใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการทำงาน โดยเฉพาะความเชื่อถือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนต่อการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ เนื่องจากหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนขาดความเชื่อมั่นในหน่วยงานภาครัฐแล้ว หน่วยงานภาครัฐนั้นก็ย่อมไม่มีความสำคัญและขาดการสนับสนุน นอกจากนี้จะส่งผลกระทบต่อความร่วมมือ การประสานงาน การร่วมปฏิบัติงาน ดังนั้น การสร้างความเชื่อมั่นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงประชาชนไว้วางใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญ อันจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานภาครัฐเป็นอย่างมาก องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ให้ความสำคัญกับความเชื่อมั่นไว้วางใจที่มีต่อรัฐบาล โดยรายงานในหนังสือ Trust in Government (2000, p28-37) เห็นว่าโครงสร้างพื้นฐานทางจริยธรรม (Ethics Infrastructure) เป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างความน่าเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล

นอกจากนั้นการมีจริยธรรมของหน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปสู่การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลได้เป็นอย่างดี ระดับความน่าเชื่อถือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนที่มีต่อรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ อาจแตกต่างกันตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ และระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมถึงลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐนั้น ๆ ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐนั้น จะต้องปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยมีพื้นฐานการทำงานอยู่บนหลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

6.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลหรือการปกครองที่เป็นธรรมนั้น เป็นการแสวงหารูปแบบการบริหารจัดการที่ดีที่สุดที่จะสามารถเกิดขึ้นในสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างสงบสุข สามารถแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีอันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้มีมานานนับพันปีตั้งแต่มนุษยธรรมกันอยู่ในลักษณะของสังคม นับตั้งแต่สมัยนักปราชญ์ยุคกรีก ไม่ว่าจะเป็นเพลโต (Plato) หรืออริสโตเติล (Aristotle)

ลูกศิษย์ของเพลโต รวมถึงนักคิด นักเขียนอีกหลายคนทั้งในยุคกรีก ยุคฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม (Renaissance) ได้เสนอรูปแบบการเมืองการปกครองที่ดี จนกระทั่งยุคใหม่ที่เป็นยุคแห่งการใช้เหตุผลและผลได้ส่งผลเสริมและสนับสนุน หลักการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่รัฐมีอำนาจอธิปไตยสูงสุด โดยมีระบบราชการเป็นกลไกในการบริหาร ประเทศ แต่เนื่องจากระบบราชการมีขนาดใหญ่มีโครงสร้างเป็นลำดับขั้นที่สลับซับซ้อน มีขั้นตอนและกระบวนการ ทำให้ระบบการบริหารจัดการขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ในสังคม ตะวันตกตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง โดยพยายามวางกรอบกติกาหรือแนวทางการบริหารจัดการ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มีความเป็นธรรม โปร่งใส สุจริตตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรและประเทศชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งเรียกรวมหรือกติกาดังกล่าวว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) นักวิชาการเห็นพ้องต้องกันว่าควรมีการปฏิรูปหรือปรับปรุงการบริหาร ราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้หน่วยงานระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นกองทุนการเงิน ระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) หรือธนาคารโลก (World Bank) ได้มีบทบาทสนับสนุน แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง ทศวรรษ 1980 (สถาบันพระปกเกล้า, 2545, หน้า 6) ธนาคารโลก ได้ใช้แนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้ในการ กำหนดนโยบายการให้กู้กับประเทศในซีกโลกใต้ตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1980 เพื่อแก้ปัญหาเรื่องความไร้ ประสิทธิภาพและการคอร์รัปชันของรัฐบาลในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศในแถบลาตินอเมริกา และแอฟริกา แนวคิดธรรมาภิบาลเริ่มนำมาใช้ในรายงานของธนาคารโลก เมื่อปี ค.ศ.1989 ในรายงานเรื่อง “Sub-Sahara Africa from Crisis to Sustainable Growth” ซึ่งเป็นรายงานยุคแรกที่มีการกล่าวถึง ความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลและการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ ต่อมาเมื่อมีผลการศึกษาของกองทุนการเงิน ระหว่างประเทศในการให้ประเทศต่างๆ กู้เงินเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ มีข้อสรุปสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ ความสำเร็จในการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน คือ การที่ประเทศเหล่านั้น ต้องมีธรรมาภิบาลและการดำเนินนโยบายสาธารณะที่ได้ตกลงไว้อย่างเคร่งครัด ปัจจัยทั้งสองสามารถพัฒนาไปสู่ เสถียรภาพได้รวดเร็วและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน (อรพินทร์ สฟโชคชัย, 2541, หน้า 4) ส่วนของธนาคารพัฒนา เอเชีย ซึ่งเป็นสถาบันการเงินระหว่างประเทศ ได้กล่าวถึง นิยามและองค์ประกอบของธรรมาภิบาลว่าหมายถึง กระบวนการจัดการและกระบวนการเพื่อพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ประกอบด้วยหลักการตรวจสอบได้ (Accountability) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักความคงเส้นคงวาของกฎระเบียบ (Predictability) หลักความโปร่งใส (Transparency) (Asian Development Bank, 1995, p.3-11) แนวคิดหลักด้านธรรมาภิบาล ของธนาคารพัฒนาเอเชีย ได้ถูกนำมาใช้ในหลายประเทศของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียตะวันออก เฉียงใต้ที่เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย สาธารณรัฐเกาหลี รวมถึงประเทศไทยที่เกิด วิกฤตทางเศรษฐกิจในปี ค.ศ.1997 (พ.ศ.2540)

ในปี ค.ศ. 1996 กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ได้มีมติที่จะเผยแพร่หลักการธรรมาภิบาล ด้วยวิธีการ ให้คำแนะนำและใช้หลักการนี้เป็นเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือต่อประเทศที่ต้องการกู้ยืมเงินผ่านการแสดง หนังสือเจตจำนง เงื่อนไขที่ปรากฏผูกพันมากับบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับ หลักการธรรมาภิบาลของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยซึ่งได้รับผลจากปัญหาวิกฤตทาง

เศรษฐกิจในปี ค.ศ.1997 จำเป็นต้องยอมรับเงื่อนไขเพื่อกู้ยืมเงินมาแก้ไขปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในปี ค.ศ.2000 ได้มีการประชุมระดับสูงของคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการพัฒนา (Development Assistant Committee: DAC) ซึ่งเป็นคณะทำงานขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The Organization Economic Cooperation and Development: OECD) ได้ระบุถึงหลักการธรรมาภิบาลตามคำนิยามของธนาคารโลกและสรุปว่าหลักการนี้ นอกจากหมายถึงการดำเนินการในกิจกรรมของรัฐบาลและรัฐสภาแล้ว ยังครอบคลุมถึงภาคประชาสังคมรวมทั้งภาคประชาชน และยังได้ขยายธรรมาภิบาลสู่มิติด้านความคงเส้นคงวาของกฎหมาย (Predictability) ซึ่งเป็นมิตีย่อยในประเด็นย่อยของหลักนิติธรรม (Rule of Law) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริษัทภิบาลและระบบการเงินระหว่างประเทศที่เข้มแข็งและมีเสถียรภาพ (สุจิตรา บุญยรัตนพันธ์, 2549, หน้า 7) นอกจากนี้แล้ว องค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ เช่น โครงการพัฒนาของสหประชาชาติ (UNDP) ได้กำหนดลักษณะที่สำคัญของการสร้างสถาบันที่มีความเป็นธรรมาภิบาล โดยอาศัยความสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาสังคม ได้แก่ (1) การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม (2) ประสิทธิภาพของตัวบทกฎหมาย (3) การจัดการในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้และมีจรรยาบรรณ (4) การกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการมีสถาบันในภูมิภาคที่เข้มแข็ง (5) การเคารพในสิทธิมนุษยชน (6) สิทธิในการเผยแพร่ข่าวสาร (7) การมีองค์การภาคประชาสังคมที่เข้มแข็ง ส่วนในเรื่องของนโยบายสาธารณะจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางกรอบและประเมินนโยบายของรัฐ โดยสร้างความเสมอภาคในการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม (อภิสิทธิ์ หนูหนักดี, 2552, หน้า 18)

เห็นได้ว่ากองทุนการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารโลก รวมถึงธนาคารพัฒนาเอเชียเป็นองค์กรหลักและสำคัญที่ได้นำธรรมาภิบาลมาใช้กับประเทศสมาชิกผ่านความช่วยเหลือทางการเงิน โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขสำคัญในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของรัฐบาล ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันโดยตรง ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ก่อให้เกิดการพัฒนาทางการบริหารหรือการปกครองประเทศให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

6.4 ความหมายของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Good Governance ซึ่งองค์กรพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programmer: UNDP) ได้อธิบายความหมายของธรรมาภิบาลว่าเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจทางการเมือง การบริหารราชการ เพื่อบริหารจัดการกิจการของประเทศ โดยได้กำหนดคุณลักษณะของธรรมาภิบาลว่าประกอบด้วย 9 ประการ (UNDP, 1997, p.5) ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม (Participation) ชายและหญิงมีสิทธิในการตัดสินใจผ่านสถาบันอันชอบธรรม การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพ
2. นิติธรรม (Rule of Law) กรอบกฎหมายต้องเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ
3. ความโปร่งใส (Transparency) มีความเสรีด้านข้อมูลข่าวสาร สามารถเข้าถึงสถาบัน ข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง
4. การตอบสนอง (Responsiveness) สามารถดูแล ตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

5. มุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus orientation) ประสานผลประโยชน์ของทุกฝ่ายเพื่อหาข้อยุติร่วมกัน
6. ความเสมอภาคเที่ยงธรรม (Equity) ทุกคนมีโอกาสที่จะรักษา พัฒนาสถานะชีวิตความเป็นอยู่ของตน
7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and efficiency) กระบวนการและสถาบันต้องให้ผลตรงตามความต้องการ โดยใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์สูงสุด
8. ความรับผิดชอบ (Accountability) ผู้มีอำนาจตัดสินใจต้องรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้เสียในสถาบันของตน
9. มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategic vision) ผู้บริหารต้องมีมุมมองที่เปิดกว้างเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนามนุษย์

คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: UNESCAP) ได้ให้นิยามคำว่า ธรรมมาภิบาล ว่ามีองค์ประกอบ 8 ประการ (What is good governance, UNESCAP) ได้แก่ การมีส่วนร่วม (Participatory) นิติธรรม (Follows the rule of law) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effective and Efficient) ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และไม่ละเลยบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดออกไปจากสังคม (Equitable and Inclusive) การตอบสนอง (Responsive) ความโปร่งใส (Transparent) ภาระรับผิดชอบ (Accountable) และการมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)

สำหรับคำแปลของคำว่า Good Governance ในสังคมไทย ปรากฏครั้งแรกในจดหมายเหตุฉบับของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถึงรัฐบาลที่ต้องการให้นำหลัก Good Governance มาใช้จัดการกับภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ โดยการให้ประชาชนสามารถควบคุม ตรวจสอบ ถ่วงดุลการดำเนินงานของภาครัฐได้ในจดหมายฉบับดังกล่าวใช้คำว่า ธรรมรัฐ แทนคำว่า Governance (ฉันทนา บรรพศิริโชติ, 2541, หน้า 160) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้เรียก Good Governance ว่า ธรรมรัฐ หมายถึงกระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชนและประชาชน ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยมีกลไกของรัฐที่มีความแข็งแกร่ง มีการบริหารที่เป็นธรรม โดยจะมีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ ความโปร่งใส (Transparency) การตรวจสอบได้ (Accountability) และความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) (สุจิตรา บุญยรัตพันธ์, 2549, หน้า 30-33) เช่นเดียวกับ ชีรยุทธ บุญมี (2541, หน้า 61-70) เรียกร้องให้รัฐบาลสร้างธรรมรัฐแห่งชาติ หรือ Governance โดยให้คำจำกัดความคำว่า ธรรมรัฐ หมายถึง การบริหารจัดการปกครองประเทศที่เน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีนักวิชาการอีกส่วนหนึ่งเห็นว่าคำว่า ธรรมรัฐ อาจสร้างความสับสนที่อาจสื่อความหมายในลักษณะที่มองว่ารัฐเท่านั้นที่มีหน้าที่บริหารจัดการบ้านเมือง จึงมีความพยายามแปลความหมายให้กว้างเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในภาคเอกชน หรือประชาชน เช่น มีนักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของ Good Governance ว่าหมายถึง การกำกับดูแลที่ดี เช่น วรภัทร โตรณะเกษม (2542, หน้า 11) อธิบายว่า การกำกับดูแลที่ดี หมายถึง การใช้สิทธิ์ของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร การกำกับดูแลที่ดีมีความจำเป็นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ต่อมาภายหลังวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540

สถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศไทย (2541, หน้า 5) ได้ให้ความหมายของ ธรรมนูญว่าหมายถึง กฎเกณฑ์การปกครอง บำรุงรักษาสังคมและบ้านเมืองที่ดีอันหมายถึงการจัดการบริหารสังคมที่ดีในทุก ๆ ด้าน และทุกระดับ รวมถึงการจัดระบบองค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์กรของรัฐและรัฐบาล ที่มีใช้ส่วนราชการ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล (Private Sector) องค์กรของเอกชน ชมรมและสมาคมเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นิติบุคคลภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (Civil Society) นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่นที่ให้ความหมายของธรรมนูญ เช่น

บวรศักดิ์ อรรถธโร (2542, หน้า 18) กล่าวว่า ธรรมนูญ มีความหมายรวมถึง ระบบ โครงสร้าง และกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศ เพื่อที่ภาคต่าง ๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (2543, หน้า 11) เห็นว่า ธรรมนูญ หมายถึงกรอบในการบริหารจัดการของ องค์กรต่าง ๆ

ปรีดิยาธร เทวกุล, หม่อมราชวงศ์. (2545, หน้า 9) อธิบายธรรมนูญ มาจากคำว่า ธรรม + ภิบาล ภิบาล ได้แก่ ปกครอง บำรุงรักษา (บริหาร) คือ การบริหารอย่างเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ

1. ต่อผู้ถือหุ้น มีหน้าที่ต้องบริหารอย่างมีกำไร มีผลตอบแทนต่อเขาอย่างดีพอ
2. ต่อองค์กร ต้องเป็นธรรมต่อองค์กร บริหารให้องค์กรอยู่ได้ เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง
3. ต่อพนักงาน ต้องเป็นธรรมต่อพนักงาน
4. ต่อลูกค้า ต่อสังคม
5. ต่อประเทศชาติ

สุจิต บุญบงการ (2547, หน้า 1) ให้คำนิยามธรรมนูญว่าหมายถึง การบริหารจัดการที่ดีเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความโปร่งใส สามารถถูกตรวจสอบได้และมีความรับผิดชอบ (Accountable) ซื่อสัตย์ ยึดหลักนิติธรรม (Rule of Law) เท่าเทียมกัน (Equitable) และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

อาจสรุปได้ว่า Good Governance ในความหมายของสังคมไทยนั้น หมายถึง ธรรมนูญ ธรรมนูญ การดูแลที่ดี หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี กล่าวคือ เป็นเครื่องมือหรือวิธีการบริหารจัดการโดยทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันรับผิดชอบเพื่อแก้ปัญหา อันจะนำไปสู่ การพัฒนาประเทศให้มั่นคง มีความสงบสันติอย่างยั่งยืนต่อไป หลักการดังกล่าวจำเป็นต้องตั้งอยู่บนรากฐาน ของความถูกต้อง ติงาม มั่นคง และเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับความหมายของคำว่า Good Governance ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยใช้คำว่า ธรรมนูญ เนื่องจากคำดังกล่าวมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย ในองค์กรภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการ เป็นต้น

ในส่วนของการบริหารบ้านเมืองตามหลักธรรมนูญ ได้ถูกกำหนดไว้ใน หมวด 5 แนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งสามารถพัฒนาขยายผลต่อไปได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารจัดการประเทศ ดังจะเห็นได้จากการนำหลักธรรมนูญไปสู่การปฏิบัติใน

ภาครัฐ โดยได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ข้อ 4 หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี กำหนดไว้ว่า

1. การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน

2. ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ดังนี้

(2.1) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

(2.2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

(2.3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

(2.4) หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็นการไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

(2.5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

(2.6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

6.5 หลักการพื้นฐานของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลเป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่ที่มุ่งเน้นหลักการการทำงานซึ่งหากนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้วจะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด คือ ความเป็นธรรม ความสุจริต และความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ธรรมาภิบาล ประกอบด้วยหลักการสำคัญหลายประการ เช่น หลักการที่มีผู้นำไปใช้เสมอ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน การมุ่งฉันทามติ การมีสำนึกรับผิดชอบ ความโปร่งใส การตอบสนอง ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ความเท่าเทียมกันและการคำนึงถึงคนทุกกลุ่มหรือพหุภาคีและการปฏิบัติตามหลักนิติธรรม สำหรับการนำไปใช้ก็จะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์กรที่จะให้ความสำคัญกับเรื่องใดมากกว่ากัน และในบริบทของประเทศ บริบทของหน่วยงาน หลักการใดจึงจะเหมาะสมที่สุด สำหรับประเทศไทยแล้ว เนื่องจากได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่ให้ความสำคัญกับหลักการพื้นฐาน 6 หลักการซึ่งหลักธรรมาภิบาลตามหลักการพื้นฐานดังกล่าวนำมาใช้ในการศึกษานี้

หลักนิติธรรม (Rule of Laws)

หลักการสำคัญอันเป็นสาระสำคัญของ “หลักนิติธรรม” ประกอบด้วย 7 หลักการ ดังนี้

(1) หลักการแบ่งแยกอำนาจเป็นพื้นฐานที่สำคัญของหลักนิติธรรมเพราะเป็นหลักที่แสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันของการแบ่งแยกอำนาจ การตรวจสอบอำนาจ และการถ่วงดุลอำนาจ

(2) หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ หลักนิติธรรมมีความเกี่ยวข้องกับสิทธิในเสรีภาพของบุคคล และสิทธิในความเสมอภาค สิทธิทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้นถือว่าเป็นพื้นฐานของ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” อันเป็นหลักการสำคัญตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

(3) หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายปกครอง การใช้กฎหมายของฝ่ายตุลาการหรือฝ่ายปกครองที่เป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนมีผลมาจากกฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบ จากตัวแทนของประชาชนโดย ฝ่ายตุลาการจะต้องไม่พิจารณาพิพากษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้แตกต่างไปจากบทบัญญัติของกฎหมายฝ่ายตุลาการมีความผูกพันที่จะต้องใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ฝ่ายตุลาการมีความผูกพันที่จะต้องใช้ดุลพินิจ โดยปราศจากข้อบกพร่อง

(4) หลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา เป็นหลักที่เรียกร้องให้ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายปกครองที่ออกกฎหมายลำดับรอง กำหนดหลักเกณฑ์ในทางกฎหมาย ให้เป็นตามหลักความแน่นอนของกฎหมาย หลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลัง และหลักความพอสมควรแก่เหตุ

(5) หลักความอิสระของผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสามารถทำภาระหน้าที่ในทางตุลาการได้โดยปราศจากการแทรกแซงใด ๆ โดยผู้พิพากษามีความผูกพันเฉพาะต่อกฎหมาย และทำการพิพากษายกใต้มนธธรรมของตนเท่านั้น โดยวางอยู่บนพื้นฐานของความอิสระจาก 3 ประการ กล่าวคือ ความอิสระจากคู่ความ ความอิสระจากรัฐ และความอิสระจากสังคม

(6) หลัก “ไม่มีความผิด และไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” เมื่อไม่มีข้อบัญญัติทางกฎหมายให้เป็นความผิด แล้วจะเอาผิดกับบุคคลนั้น ๆ มิได้

(7) หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ หมายความว่า รัฐธรรมนูญได้รับการยอมรับให้เป็นกฎหมายที่อยู่ในลำดับที่สูงสุดในระบบกฎหมายของรัฐนั้น และหากกฎหมายที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่า ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ กฎหมายดังกล่าวย่อมไม่มีผลบังคับ

หลักคุณธรรม (Ethics)

ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 หลักการ คือ หน่วยงานปลอดการทุจริต หน่วยงานปลอดจากการทำผิดวินัย และหน่วยงานปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ องค์ประกอบของคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากคอร์รัปชัน หรือมีคอร์รัปชันน้อยลง การฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือ corruption โดยรวมหมายถึง การทำให้เสียหาย การทำลาย หรือการละเมิดจริยธรรม ธรรมปฏิบัติและกฎหมาย สำหรับพิษภัยของคอร์รัปชันได้สร้างความเสียหายและความเดือดร้อนและเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลในทางลบต่อคุณธรรมของการบริหารจัดการอย่างร้ายแรงเมื่อพิจารณาของคุณธรรมจึงควรพิจารณาเรื่องต่อไป

(1) องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างโจ่งแจ้งหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายน้อยลง

(2) องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการปฏิบัติที่น้อยกว่าหรือไม่ดีเท่าที่กฎหมายกำหนดหรือปฏิบัติเช่นนั้นน้อยลง

(3) องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการปฏิบัติที่มากกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือปฏิบัติเช่นนั้นน้อยลง

(4) องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายหรือปฏิบัติเช่นนั้นน้อยลง

สำหรับการที่หน่วยงานปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณนั้นเป็นการกระทำผิดวิชาชีพนิยม ได้แก่ พฤติกรรมที่สวนทางหรือขัดแย้งกับองค์ประกอบของวิชาชีพนิยมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ และการประพฤติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

ด้านความโปร่งใส (Transparency)

ด้านความโปร่งใส ประกอบไปด้วยหลักการย่อย 4 หลักการ ดังนี้

(1) ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้

- มีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง เช่น คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสอบสวน เป็นต้น
- โปร่งใส เห็นระบบงานทั้งหมดได้อย่างชัดเจน
- ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รับรู้การทำงาน
- มีเจ้าหน้าที่มาด้วยระบบคุณธรรมมีความสามารถสูงมาอยู่ใหม่มากขึ้น
- มีการตั้งกรรมการหรือหน่วยงานตรวจสอบขึ้นมาใหม่
- มีฝ่ายบัญชีที่เข้มแข็ง

(2) ความโปร่งใสด้านให้ข้อมูล ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้

- มีคำตอบแทนพิเศษในการปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ
- มีคำตอบแทนเพิ่มสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
- มีคำตอบแทนพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ที่ซื่อสัตย์
- มีมาตรฐานเงินเดือนสูงพอเพียงกับค่าใช้จ่าย

(3) ความโปร่งใสด้านการให้โทษ ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้

- มีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ
- มีวิธีการพิจารณาลงโทษผู้ทำผิดอย่างยุติธรรม
- มีการลงโทษจริงจัง หนักเบาตามเหตุแห่งการกระทำผิด
- มีระบบการฟ้องร้องผู้กระทำความผิดที่มีประสิทธิภาพ
- หัวหน้างานลงโทษผู้ทุจริตอย่างจริงจัง
- มีการปราบปรามผู้ส่อทุจริตให้เลิกความพยายามทุจริต
- มีกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว

(4) ความโปร่งใสด้านการเปิดเผย ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้

- ประชาชนได้เข้ามามีความรู้ การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ
- ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดหา การให้สัมปทาน การออกกฎระเบียบ

และข้อบังคับต่าง ๆ

- ประชาชน สื่อมวลชน และองค์กรพัฒนาเอกชนได้มีโอกาสควบคุมฝ่ายบริหารโดยวิธีต่าง ๆ มากขึ้น
- มีการใช้กลุ่มวิชาชีพภายนอก เข้ามาร่วมตรวจสอบ

หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งปันข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม

หลักการมีส่วนร่วมประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ 4 หลักการ คือ

(1) ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ และยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใด ๆ เช่น การแลกเปลี่ยน การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ

(2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ ผู้วางแผนโครงการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดี

ข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่าง ๆ และการบรรยายให้ประชาชนฟังเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟัง รวมไปถึงการร่วมปรึกษาหารือ เป็นต้น

(3) ระดับการวางแผนร่วมกัน และการตัดสินใจเป็นระดับขั้นที่สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือ เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการตัดสินใจ และวางแผนเตรียมโครงการ และเตรียมรับผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ระดับนี้มักใช้ในกรณีที่เป็นเรื่องซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น

(4) ระดับการพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชน เป็นระดับขั้นที่สูงที่สุดของการมีส่วนร่วม คือระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมและได้มีการพัฒนาสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น จนอยู่ในระดับที่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ และเกิดประโยชน์สูงสุด

หลักความรับผิดชอบ (Accountability)

หลักความรับผิดชอบมีความหมายกว้างกว่าความสามารถในการตอบคำถามหรืออธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมได้เท่านั้น ยังรวมถึงความรับผิดชอบในผลงานหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ เป็นเรื่องของความพร้อมที่จะรับผิดชอบ ความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ โดยในแง่มุมของการปฏิบัติถือว่า สำเนียงรับผิดชอบเป็นคุณสมบัติหรือทักษะที่บุคคลพึงแสดงออกเพื่อเป็นเครื่องชี้ว่าได้ยอมรับในภารกิจที่ได้รับมอบหมายและนำไปปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ ประกอบด้วยหลักการย่อย 6 ประการ ได้แก่

- (1) การมีเป้าหมายที่ชัดเจน
- (2) ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน
- (3) การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ
- (4) การจัดการพฤติกรรมที่ไม่เอื้อต่อการทำงานอย่างไม่หยุดยั้ง
- (5) การมีแผนการสำรอง และ (6) การติดตามและประเมินผลการทำงาน

หลักความคุ้มค่า (Value for Money)

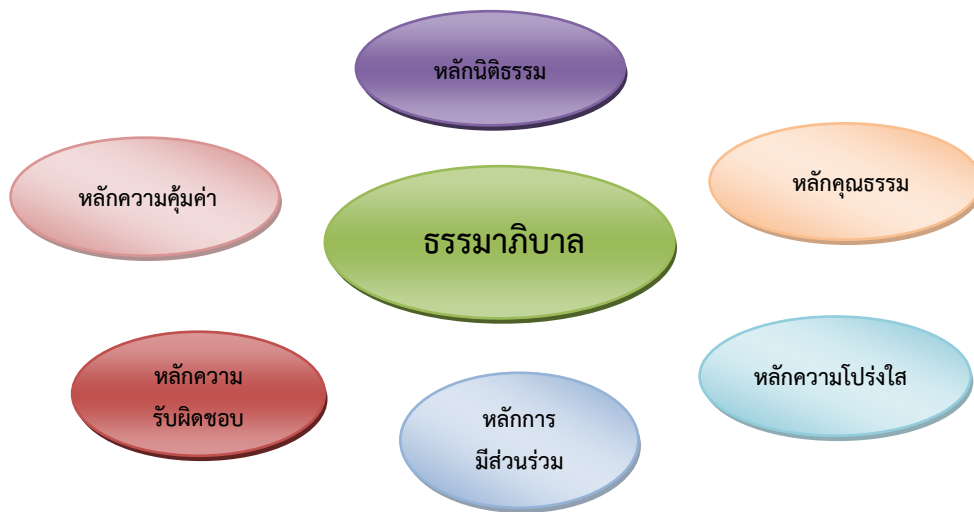
หลักการนี้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารการจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งเป็นผลในการปฏิบัติอันเกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาลนั่นเอง ประกอบด้วย

- (1) การประหยัด หมายถึง
 - การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสม
 - การไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์
 - การมีผลผลิตหรือบริการได้มาตรฐาน
 - การมีการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงิน
 - การมีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด หมายถึง

- มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล
- มีการใช้ผลตอบแทนตามผลงาน

(3) ความสามารถในการแข่งขัน หมายถึง

- การมีนโยบาย แผน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย
- การมีการเน้นผลงานด้านบริการ
- การมีการประเมินผลการทำงาน
- ผู้บริหารระดับสูงมีภาวะผู้นำ

หลักการพื้นฐานของธรรมาภิบาล

7. กรอบแนวคิดในการศึกษา

8. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

8.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติด้าน AML/CFT ดังนี้

(1) ประชาชนที่อาศัยในภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคตะวันออก

(2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติด้าน AML/CFT จำนวน 37 หน่วยงาน ประกอบด้วย

- หน่วยงานด้านนโยบายและการกำกับดูแลมาตรการด้าน AML/CFT จำนวน 8 หน่วยงาน ได้แก่ ศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ส. กรมศุลกากร

- หน่วยงานหลักด้านการกำกับดูแล FI, DNFBPs และ NPO จำนวน 10 หน่วยงาน ได้แก่ ธนาครแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมการปกครอง กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์

- หน่วยข่าวและหน่วยงานด้านความมั่นคง จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

- หน่วยสนับสนุนอื่นๆ จำนวน 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กรมองค์การระหว่างประเทศ

- หน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน จำนวน 14 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการคลัง (ม.3 (3), (14)) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ม.3 (2)) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (ม.3 (3)) กรมทรัพย์สินทางปัญญา (ม.3 (13)) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ม.3 (11)) กระทรวงสาธารณสุข (ม.3 (1), (11)) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ม.3 (15)) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช (ม.3 (15)) กรมทรัพยากรธรณี (ม.3 (15)) กรมป่าไม้ (ม.3 (15)) กรมประมง (ม.3 (15)) สำนักงานปฏิรูปที่ดิน (ม.3 (15)) กระทรวงกลาโหม (ม.3 (19), (21)) สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง (ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง)

8.2 กลุ่มตัวอย่าง

(1) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจ ใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยมีความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จากประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster or Area Sampling) แบ่งออกเป็น พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก จากนั้นสุ่มจังหวัดที่อยู่ในภาคต่าง ๆ ตามอัตราส่วนของประชากร เพื่อให้ได้จำนวนจังหวัดที่จะใช้ในการสำรวจ และทำการสุ่มจับฉลากจังหวัดตามภาคจากอัตราส่วนที่ได้จากการคำนวณให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนประชากรกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้ได้อัตราการตอบกลับไม่น้อยเกินไป จึงเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจ จำนวน 400 คน รวมเป็น 800 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

พื้นที่	จำนวนประชากร (ล้านคน)*	ร้อยละของประชากรเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนจังหวัดในแต่ละภาค	จำนวนจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จังหวัดที่สุ่มจับฉลากได้	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง (ชุด)
กรุงเทพฯ	8.09	12.32	99	1	1	1. กรุงเทพฯ	99
ภาคเหนือ	6.31	9.60	77	9	2	1. น่าน 2. แม่ฮ่องสอน	35 42
ภาคใต้	9.29	14.15	113	14	3	1. สุราษฎร์ธานี 2. ตรัง 3. พัทลุง	40 38 35
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	21.91	33.35	267	20	8	1. ขอนแก่น 2. ยโสธร 3. ศรีสะเกษ 4. นครพนม 5. บึงกาฬ 6. อุดรธานี	38 30 32 32 30 35

พื้นที่	จำนวนประชากร (ล้านคน)*	ร้อยละของประชากรเปรียบเทียบกับทั้งประเทศ	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนจังหวัดในแต่ละภาค	จำนวนจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จังหวัดที่สุ่มจับฉลากได้	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง (ชุด)
						7. อุบลราชธานี 8. กาฬสินธุ์	38 32
ภาคตะวันตก	3.38	5.14	41	5	1	1. กาญจนบุรี	41
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.64	7.06	56	7	2	1. ระยอง 2. ชลบุรี	28 28
ภาคกลาง	12.08	18.38	147	21	5	1. อ่างทอง 2. พิษณุโลก 3. กำแพงเพชร 4. นครนายก 5. อุทัยธานี	30 30 30 29 28
รวม	65.70	100	800	77	22	22	800

* ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 โดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติด้าน AML/CFT จำนวน 37 หน่วยงาน ดำเนินการเก็บข้อมูลทั้ง 37 หน่วยงานๆ ละ 10 ฉบับ รวมเป็น 370 ฉบับ

9. เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

9.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างข้อคำถามเพื่อจัดทำแบบสำรวจ

9.2 การทดสอบความเที่ยงหรือความน่าเชื่อถือของแบบสำรวจ ทดสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยใช้วิธีการทดสอบความเที่ยงของแบบสำรวจ (Reliability Test) และได้วัดสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient - α) ซึ่งเป็นการประมาณค่าความเที่ยงของเครื่องมือ โดยการวัดความสอดคล้องภายใน ซึ่งแบบสำรวจเป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) สูตรที่ใช้คำนวณ (สุวิมล ตีรกานันท์, 2553, หน้า 156)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

n = จำนวนข้อในเครื่องมือ

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบทั้งหมด

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้จะแสดงถึงระดับความคงที่ของคำถาม โดยจะมีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ค่าที่ใกล้เคียงกับ 1 มาก แสดงว่ามีความเชื่อถือได้มาก ในการศึกษาวิจัยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่าแบบสำรวจนั้นมีค่าความเชื่อมั่นเป็นที่น่าพอใจและสามารถใช้เป็นแบบสำรวจในการศึกษาวิจัยได้

10. การเก็บรวบรวมข้อมูล

10.1 จัดทำแบบสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ง. โดยกำหนดข้อคำถามจากข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 5 ข้อ ประเด็นความเชื่อมั่น จำนวน 25 ข้อ

10.2 นำแบบสำรวจเสนอผู้บริหารเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

10.3 นำแบบสำรวจไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสำรวจมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability Test) มีค่าเท่ากับ 0.98

10.4 นำแบบสำรวจไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

(1) ประชาชนในพื้นที่ 22 จังหวัด รวมจำนวน 800 ชุด ซึ่งเป็นประชากรในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

- กรุงเทพมหานคร

- ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดน่าน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดนครพนม จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดกาฬสินธุ์

- ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี

- ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดระยอง และจังหวัดชลบุรี

- ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดอ่างทอง จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครนายก และจังหวัดอุทัยธานี

(2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติด้าน AML/CFT จำนวน 37 หน่วยงาน หน่วยงานละ 10 ฉบับ รวมจำนวน 370 ฉบับ

10.4 นำแบบสำรวจที่ได้รับการตอบกลับ มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาระดับความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

11. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window โดยการวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและการหาค่าระดับความเชื่อมั่น

- วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

- ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็น ข้อเสนอแนะ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปออกมาเป็นความถี่ (Frequency) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

เกณฑ์การแปลผล

ในการสำรวจครั้งนี้ ได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามสูตรการหาอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\text{สูตร} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยความเชื่อต่อการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสำนักงาน ปปง.

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า สูตร} &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

สำหรับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลผล แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1.00 – 1.80	หมายถึง	มีความเชื่อมั่นน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	หมายถึง	มีความเชื่อมั่นน้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีความเชื่อมั่นปานกลาง
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีความเชื่อมั่นมาก
4.21 – 5.00	หมายถึง	มีความเชื่อมั่นมากที่สุด

(2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่น

- วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่น โดยใช้ t-test และ One – way ANOVAs โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows

12. ผลการสำรวจ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสำรวจ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจ

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	(ร้อยละ)
เพศ		
ชาย	364	(44.90)
หญิง	416	(51.30)
ไม่ระบุ	31	(3.80)
รวม	811	(100.00)
อายุ		
18 – 24 ปี	90	(11.10)
25 – 39 ปี	338	(41.70)
40 – 59 ปี	323	(39.80)
60 ปีขึ้นไป	38	(4.70)
ไม่ระบุ	22	(2.70)
รวม	811	(100.00)
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	220	(27.10)
ปริญญาตรี	390	(48.10)
สูงกว่าปริญญาตรี	149	(18.40)
อื่น ๆ	16	(2.00)
ไม่ระบุ	36	(4.40)
รวม	811	(100.00)
อาชีพ		
รับจ้าง	86	(10.60)
พนักงานบริษัท	55	(6.80)
ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	426	(52.50)
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	62	(7.60)
เกษตรกร	74	(9.10)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	(ร้อยละ)
ค้าขาย	43	(5.30)
อื่น ๆ	51	(6.30)
ไม่ระบุ	14	(1.80)
รวม	811	(100.00)
รู้จักสำนักงาน ปปง. หรือไม่		
ไม่รู้จัก	152	(18.70)
รู้จัก	657	(81.10)
ไม่ระบุ	2	(0.20)
รวม	811	(100.00)
รู้จักสำนักงาน ปปง. จากช่องทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เว็บไซต์ของสำนักงาน ปปง.	240	(29.60)
วิทยุ/โทรทัศน์	399	(49.20)
หนังสือพิมพ์/สื่อสิ่งพิมพ์	299	(36.90)
Social Media/Facebook	142	(17.50)
ติดต่อด้วยตนเอง	68	(8.40)
อื่นๆ	12	(1.50)
รวม	1,160	-

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจ จำนวนทั้งสิ้น 811 คน จำแนกตามลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคล ได้ดังนี้

เพศ ผู้ตอบแบบสำรวจเป็นเพศหญิง จำนวน 416 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 เป็นเพศชาย จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 44.90 และไม่ระบุเพศ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80

อายุ ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ มีช่วงอายุระหว่าง 25 – 39 ปี มากที่สุด จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 ช่วงอายุ 25 – 39 ปี จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 ช่วงอายุ 18 – 24 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10 ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 และไม่ระบุอายุ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสำรวจมีการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 390 คน คิดเป็นร้อยละ 48.10 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 18.40 ไม่ระบุระดับการศึกษา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 และน้อยที่สุดคือ การศึกษาระดับอื่นๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

อาชีพ ผู้ตอบแบบสำรวจประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมากที่สุด จำนวน 426 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 อาชีพรับจ้าง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 อาชีพเกษตรกร จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 7.60 พนักงานบริษัท จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 อาชีพค้าขาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 และน้อยที่สุด คือ ไม่ระบุอาชีพ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80

รู้จักสำนักงาน ป.ป.ง. หรือไม่ ผู้ตอบแบบสำรวจรู้จักสำนักงาน ป.ป.ง. จำนวน 657 คน คิดเป็นร้อยละ 81.10 ไม่รู้จักสำนักงาน ป.ป.ง. จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70 และไม่ระบุ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.20

รู้จักสำนักงาน ป.ป.ง. จากช่องทางวิทยุ/โทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 399 คน คิดเป็นร้อยละ 49.20 หนังสือพิมพ์/สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 36.90 เว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ง. จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 Social Media/ Facebook จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 ติดต่อประสานงานด้วยตนเอง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 และอื่นๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ง.

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ง.

ประเด็นความเชื่อมั่น	ระดับความเชื่อมั่น		ร้อยละ ความเชื่อมั่น
	\bar{x}	S.D.	
1. การรับรายงานการทำธุรกรรมจากผู้มีหน้าที่รายงานและแจ้งตอบการรับรายงาน	3.50	.72	70.00
2. การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด	3.54	.72	70.80
3. การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน (การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน)	3.56	.77	71.20
4. การบริหารจัดการทรัพย์สินที่ได้จากการยึดหรืออายัด	3.48	.80	69.60
5. การกำหนดแนวทางปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม	3.60	.79	72.00
6. การประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อจัดทำนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์	3.52	.77	70.40

ประเด็นความเชื่อมั่น	ระดับความเชื่อมั่น		ร้อยละ ความเชื่อมั่น
	\bar{x}	S.D.	
7. การจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	3.56	.77	71.20
8. แจ้งรายชื่อผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม (ตามมาตรา 13 และ 16) ซึ่งไม่ปฏิบัติตามกฎหมายไปยังหน่วยงานกำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงาน	3.50	.72	70.00
9. การส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	3.50	.83	70.00
10. การเผยแพร่ความรู้ การให้การศึกษา และฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	3.48	.91	69.60
รวม	3.52	.63	70.40

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของสำนักงาน ปปง. พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 70.40

และเมื่อพิจารณาตามรายประเด็นข้อคำถาม พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของสำนักงาน ปปง. ในทุกภารกิจในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ ร้อยละ 69 – 72 โดยภารกิจที่มีความเชื่อมั่นมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดแนวทางปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบฯ ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม มีความเชื่อมั่น คิดเป็นร้อยละ 72 และน้อยที่สุดคือ การบริหารจัดการทรัพย์สินที่ได้จากการยึดหรืออายัด และการเผยแพร่ความรู้ การให้การศึกษา และฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นคิดเป็นร้อยละ 69.60

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงาน ปปง.

ประเด็นความเชื่อมั่น	ระดับความเชื่อมั่น		ร้อยละความเชื่อมั่น
	\bar{x}	S.D.	
1. สำนักงาน ปปง. บังคับใช้กฎหมาย ระเบียบในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ	3.60	.81	72.00
2. สำนักงาน ปปง. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดกฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด	3.64	.79	72.80
3. สำนักงาน ปปง. ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของประชาชน	3.61	.80	72.20
4. สำนักงาน ปปง. ยึดมั่นในความถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณ	3.68	.79	73.60
5. สำนักงาน ปปง. ปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม	3.61	.77	72.20
6. สำนักงาน ปปง. กระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ	3.61	.81	72.20
7. การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ปปง. เป็นที่พึงของประชาชนได้	3.61	.81	72.20
8. สำนักงาน ปปง. ยึดหลักความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา	3.63	.79	72.60
9. สำนักงาน ปปง. มีการเปิดเผยผลการปฏิบัติงาน ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน	3.49	.74	69.80
10. สำนักงาน ปปง. เปิดโอกาสให้สาธารณชนร่วมรับรู้ แจ้งข้อมูลข่าวสาร รวมถึงแสดงทัศนะ ความคิดเห็นต่างๆ ในการแก้ไขปัญหา	3.51	.76	70.20
11. สำนักงาน ปปง. มีมาตรการความปลอดภัยกรณีให้ความร่วมมือแจ้งข้อมูล ข่าวสารเบาะแส	3.56	.78	71.20
12. สำนักงาน ปปง. ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพภายใต้ทรัพยากรที่ได้รับ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม	3.63	.74	72.60
13. ประชาชนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. ได้	3.49	.82	69.80
14. สำนักงาน ปปง. ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีระบบและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ	3.60	.75	72.00

ประเด็นความเชื่อมั่น	ระดับความเชื่อมั่น		ร้อยละความเชื่อมั่น
	\bar{x}	SD	
15. สำนักงาน ปปง. มีการจัดกิจกรรมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	3.51	.82	70.20
16. สำนักงาน ปปง. มีความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้รับบริการ	3.63	.78	72.60
รวม	3.59	.63	71.80

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นฯ ในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 71.80

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นในประเด็นที่ 4. สำนักงาน ปปง. ยึดมั่นในความถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ มากที่สุด ($\bar{x} = 3.68$) คิดเป็นร้อยละ 73.60 รองลงมาคือประเด็นที่ 2. สำนักงาน ปปง. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดกฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ($\bar{x} = 3.64$) คิดเป็นร้อยละ 72.80 และน้อยที่สุดคือประเด็นที่ 9. สำนักงาน ปปง. มีการเปิดเผยผลการปฏิบัติงาน ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน และประเด็นที่ 13. ประชาชนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. ได้ ($\bar{x} = 3.49$) คิดเป็นร้อยละ 69.80

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มกับระดับความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง.

กลุ่ม	n	\bar{x}		S.D.		t		Sig.	
		ตามภารกิจ	ตามหลักธรรมาภิบาล	ตามภารกิจ	ตามหลักธรรมาภิบาล	ตามภารกิจ	ตามหลักธรรมาภิบาล	ตามภารกิจ	ตามหลักธรรมาภิบาล
ประชาชน	520	3.48	3.55	.66	.68	1.58	2.14	.11	.03*
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	273	3.41	3.45	.58	.58				

*p < .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มกับระดับความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั่วไปและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. ตามภารกิจไม่แตกต่างกัน แต่มีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศกับระดับความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปง.

เพศ	N	\bar{x}		S.D.		t		Sig.	
		ตาม ภารกิจ	ตามหลัก ธรรมาภิบาล	ตาม ภารกิจ	ตามหลัก ธรรมาภิบาล	ตาม ภารกิจ	ตามหลัก ธรรมาภิบาล	ตาม ภารกิจ	ตามหลัก ธรรมาภิบาล
ชาย	297	3.52	3.58	.61	.63	1.04	.02	.30	.88
หญิง	341	3.53	3.60	.64	.61				

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศที่มีต่อระดับความเชื่อมั่นฯ พบว่า ประชาชนเพศชายและเพศหญิงมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปง. ตามภารกิจและตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลด้านอายุกับระดับความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปง.

ความเชื่อมั่นต่อ การปฏิบัติงาน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ตามภารกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.00	.33	.86	.45
	ภายในกลุ่ม	627	243.51	.38		
	รวม	635	244.51			
ตามหลัก ธรรมาภิบาล	ระหว่างกลุ่ม	3	.20	.06	.17	.91
	ภายในกลุ่ม	632	243.00	.38		
	รวม	635	243.20			

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลด้านอายุที่มีต่อระดับความเชื่อมั่นฯ พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปง. ตามภารกิจและตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลด้านการศึกษากับระดับความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง.

ความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงาน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ตามภารกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.27	2.42	6.24	.00**
	ภายในกลุ่ม	627	243.53	.38		
	รวม	630	250.80			
ตามหลักธรรมาภิบาล	ระหว่างกลุ่ม	3	8.13	2.71	6.94	.00**
	ภายในกลุ่ม	627	244.92	.39		
	รวม	630	253.05			

**p < .01

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลด้านการศึกษากับระดับความเชื่อมั่นฯ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. ตามภารกิจและตามหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 7 - 8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของสำนักงาน ปปง. จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	อื่น ๆ
		3.71	3.52	3.39	3.26
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.71	-	.18**	.31**	.44*
ปริญญาตรี	3.52	-	-	.12*	.25
สูงกว่าปริญญาตรี	3.39				.13
อื่น ๆ	3.26				-

**p < .01

*p < .05

จากตารางที่ 8 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของสำนักงาน ปปง. จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างกับการศึกษาระดับอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงาน ปปง. จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	อื่น ๆ
		3.78	3.58	3.45	3.29
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.78	-	.20**	.32**	.49*
ปริญญาตรี	3.58	-	-	.12*	.28
สูงกว่าปริญญาตรี	3.45	-	-	-	.16
อื่น ๆ	3.29	-	-	-	-

**p < .01

*p < .05

จากตารางที่ 9 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างกับการศึกษาระดับอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลด้านอาชีพกับระดับความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง.

ความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงาน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ตามภารกิจ	ระหว่างกลุ่ม	6	8.338	1.39	3.60	.00**
	ภายในกลุ่ม	642	247.51	.38		
	รวม	648	255.85			
ตามหลักธรรมาภิบาล	ระหว่างกลุ่ม	6	9.39	1.56	4.06	.00**
	ภายในกลุ่ม	642	247.26	.38		
	รวม	648	256.66			

**p < .01

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลด้านอาชีพที่มีต่อระดับความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. ตามภารกิจและตามหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 11 – 12

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของสำนักงาน ปปง. จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{x}	รับจ้าง	พนักงานบริษัท	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกร	ค้าขาย	อื่น ๆ
		3.72	3.67	3.46	3.59	3.81	3.38	3.44
รับจ้าง	3.72	-	.05	.26**	.13	-.08	.34**	.28*
พนักงานบริษัท	3.67	-	-	.20*	.08	-.13	.28	.22
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.46	-	-	-	-.12	-.34**	.07	.01
ธุรกิจส่วนตัว	3.59	-	-	-	-	-.22	.20	.14
เกษตรกร	3.81	-	-	-	-	-	.42**	.36**
ค้าขาย	3.38	-	-	-	-	-	-	-.06
อื่นๆ	3.44	-	-	-	-	-	-	-

**p < .01

*p < .05

จากตารางที่ 11 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจ จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความแตกต่างกับอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอาชีพเกษตรกร มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับอาชีพค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงาน ป.ป.ง. จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{x}	รับจ้าง	พนักงานบริษัท	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกร	ค้าขาย	อื่น ๆ
		3.87	3.69	3.51	3.59	3.87	3.53	3.57
รับจ้าง	3.87	-	.17	.35**	.27*	-.00	.34*	.30*
พนักงานบริษัท	3.69	-	-	.17	.09	-.18	.16	.12
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.51	-	-	-	-.07	-.35**	-.01	-.05
ธุรกิจส่วนตัว	3.59	-	-	-	-	-.27*	.06	.02
เกษตรกร	3.87	-	-	-	-	-	.34*	.30*
ค้าขาย	3.53	-	-	-	-	-	-	-.04
อื่นๆ	3.57	-	-	-	-	-	-	-

**p < .01

*p < .05

จากตารางที่ 12 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพค้าขาย และอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาชีพเกษตรกร มีความเชื่อมั่นที่แตกต่างกับอาชีพค้าขายและอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ แบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

สิ่งที่ประชาชนต้องการให้สำนักงาน ปปง. เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

1. ควรมีการจัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักสำนักงาน ปปง. มากขึ้น
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์บทบาทและภารกิจของหน่วยงานให้มากกว่านี้และเข้าใจได้ง่าย ประชาชนสามารถเข้าถึงได้
3. สำนักงาน ปปง. ควรให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนมากขึ้น
4. ควรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายฟอกเงินให้มากกว่านี้
5. ควรจัดกิจกรรมและสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน
6. ข่าวสารมีการประชาสัมพันธ์น้อยเกินไปประชาชนรับทราบได้ไม่ทั่วถึง ควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้มีความหลากหลายช่องทาง
7. ควรมีการทำงานเชิงรุกมากขึ้น
8. ควรมีการบูรณาการการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
9. ควรมีการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ
10. ควรปฏิบัติกับทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เกรงกลัวอิทธิพล หรือการเมืองใด
11. ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างไปยังส่วนภูมิภาค เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ชมเชยการทำงานของสำนักงาน ปปง.

ชื่นชมที่สำนักงาน ปปง. จัดโครงสร้างขององค์กรให้มีส่วนรับเรื่องราวร้องทุกข์ และจัดให้มีสายด่วน ปปง. (โทร 1710) เพื่อรับฟังและช่วยแก้ไขปัญหาของประชาชนที่เดือดร้อน

ภาคผนวก

แบบสำรวจ

แบบสำรวจ

ความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง.

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษาความเชื่อมั่นที่มีต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การเสนอแนะ ปรับปรุง และพัฒนาแนวทางการทำงานของสำนักงาน ปปง. ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

แบบสำรวจความเชื่อมั่นที่มีต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. มีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. จำนวน 26 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสำรวจ

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

1. เพศ	☐	ชาย	☐	หญิง
2. อายุ	☐	18 – 24 ปี	☐	25 – 39 ปี
	☐	40 – 59 ปี	☐	60 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา	☐	ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐	ปริญญาตรี
	☐	สูงกว่าปริญญาตรี	☐	อื่น ๆ
4. อาชีพ	☐	รับจ้าง	☐	พนักงานบริษัท
	☐	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐	ประกอบธุรกิจส่วนตัว
	☐	เกษตรกร	☐	ค้าขาย
	☐	อื่น ๆ		
5. ท่านรู้จักสำนักงาน ปปง. หรือไม่	☐	ไม่รู้จัก		
	☐	รู้จัก จากช่องทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	☐	เว็บไซต์ของสำนักงาน ปปง.	☐	วิทยุ/โทรทัศน์
	☐	หนังสือพิมพ์/สื่อสิ่งพิมพ์	☐	Social media/Facebook
	☐	ติดต่อประสานงานด้วยตนเอง	☐	อื่น ๆ

ส่วนที่ 2 ความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง.

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับ “ระดับความเชื่อมั่น” ของท่าน

- 1 หมายถึง มีความเชื่อมั่นน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีความเชื่อมั่นน้อย
- 3 หมายถึง มีความเชื่อมั่นปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความเชื่อมั่นมาก
- 5 หมายถึง มีความเชื่อมั่นมากที่สุด

ประเด็นความเชื่อมั่น	ระดับความเชื่อมั่น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ตามภารกิจหลักของกฎหมาย					
1. การรับรายงานการทำธุรกรรมจากผู้มีหน้าที่รายงาน และแจ้งตอบการรับรายงาน					
2. การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด					
3. การดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน (การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน)					
4. การบริหารจัดการทรัพย์สินที่ได้จากการยึดหรืออายัด					
5. การกำหนดแนวทางปฏิบัติกำกับ ตรวจสอบ และ ประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม					
6. การประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อจัดทำนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์					
7. การจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย					
8. แจ้งรายชื่อผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม (ตาม					

ประเด็นความเชื่อมั่น	ระดับความเชื่อมั่น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
มาตรา 13 และ 16) ซึ่งไม่ปฏิบัติตามกฎหมายไปยัง หน่วยงานกำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงาน					
9. การส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนเกี่ยวกับการให้ ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย					
10. การเผยแพร่ความรู้ การให้การศึกษา และฝึกอบรม ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการด้านการป้องกัน ปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้าย					
ตามหลักธรรมาภิบาล					
1. สำนักงาน ป.ง. บังคับใช้กฎหมาย ระเบียบในการ บริหารราชการด้วยความเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ					
2. สำนักงาน ป.ง. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดกฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด					
3. สำนักงาน ป.ง. ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของประชาชน					
4. สำนักงาน ป.ง. ยึดมั่นในความถูกต้องตามมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณ					
5. สำนักงาน ป.ง. ปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม					
6. สำนักงาน ป.ง. กระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาเพื่อ ประโยชน์ของประเทศชาติ					
7. การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ป.ง. เป็นที่พึงของ ประชาชนได้					
8. สำนักงาน ป.ง. ยึดหลักความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูล อย่างตรงไปตรงมา					
9. สำนักงาน ป.ง. มีการเปิดเผยผลการปฏิบัติงาน ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน					
10. สำนักงาน ป.ง. เปิดโอกาสให้สาธารณชนร่วมรับรู้					

ประเด็นความเชื่อมั่น	ระดับความเชื่อมั่น				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
แจ้งข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงแสดงทัศนคติ ความคิดเห็นต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหา					
11. สำนักงาน ปปง. มีมาตรการความปลอดภัยกรณีให้ความร่วมมือแจ้งข้อมูล ข่าวสารเบาะแส					
12. สำนักงาน ปปง. ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพภายใต้ทรัพยากรที่ได้รับ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม					
13. ประชาชนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ปปง. ได้					
14. สำนักงาน ปปง. ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีระบบและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ					
15. สำนักงาน ปปง. มีการจัดกิจกรรมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ					
16. สำนักงาน ปปง. มีความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคมและ ผู้รับบริการ					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง